

25/10

Utrikesministern och kommunistpressen

få användas. Bestämmelserna härom är emellertid så vaga att de knappast ger någon verklig vägledning, och en ny och stringentare formulering är därför påkallad; många anser att lagen borde begränsas att gälla endast för krigsfall och att en sådan ändring skulle göra även andra i debatten angripna

bestämmelser ofarliga. Man kan emellertid väl tänka sig att en modifikation i denna riktning skulle kunna kombineras med en snävare formulering av skilda specialbestämmelser. Sålunda har ifrågasatts att de förutsedda inskränkningarna i tryckfriheten inte skulle kunna komma till stånd annat än efter beslut med kvalificerad majoritet i stortinget. Likaså har föreslagits att föreskrifterna om internering av misstänkta skulle kompletteras med judiciella garantier. Enligt uttalanden från regeringshäll, främst av justitieminister Gundersen, är regeringen beredd att på dessa och andra punkter genom kom-

25 OKTOBER 1950

promisser komma fram till en samlande lösning. Med fog har emellertid Sigurd Hoel gjort gällande att lagförslaget är illa förberett och att det aldrig kommit att framläggas i sin nuvarande form om utredningar och utlåtanden i större omfattning föregått utarbetandet.

Den norska debatten är av stort intresse; så intensiva brytningar kring frågan om demokratins självförsvår har knappast tidigare förekommit i Norden. Resultatet av denna debatt och av den nu pågående stortingsbehandlingen av lagförslaget måste beaktas framför allt i andra nordiska demokratier.

I går kallades representanter för pressen till en presskonferens i anledning av utrikesministerns återkomst från förhandlingarna i Förenta nationerna. På förfrågan meddelades att även kommunistiska tidningsmän inbjudits. Detta handlingssätt innebär inte blott att man gör konferenser av detta slag meningslösa, utan också att man bryter mot bestämda utfästelser tidigare.

I mars 1948 förklarades från Svenska Dagbladets och Dagens Nyheter sida att representanter för dessa tidningar inte ansåg sig böra delta i framtida presskonferenser såvida kommunisterna fortfarande skulle få tillträde. I debatten framhölls att information och diskussion i utrikes- och försvarsfrågor inte med fördel kunde förekomma i närvaro av kommunister, då detta omöjliggjorde ett öppet meningsutbyte och lämnande av förtroliga upplysningar. I anslutning här till inställdes de regelbundna presskonferenserna, och enighet rådde om att kommunisterna inte skulle få vara med vid konferenser kring utrikespolitik och försvar. Denna enighet fastslogs av statsministern i ett uttalande för Expressen, som gick ut på "att han fått den uppfattningen att samtliga icke kommunistiska deltagare i presskonferenserna är ense om att kommunisterna borde hållas avstängda från informationer om militära och utrikespolitiska ting". Sedan dess har endast vid ett tillfälle demokratiska tidningsmän inbjudits att

jämte kommunister delta i en utrikespolitisk presskonferens; detta skedde i augusti 1949 och motiverades med att konferensen gällde Europarådet och alltså inte var av den art att sekretess kunde anses påkallad.

I det nu aktuella fallet finns inte ens någon möjlighet att prestera en dylik undvikande motivering. Det är klart att en presskonferens med öppen information och öppna frågor just nu skulle kunna vara av betydelse; bland de många spörsmål som föreligger är tendenserna till omläggning av FN:s verksamhet, val av generalsekreterare i FN, upprustningen i Norge och Danmark enligt de under sommaren fattade besluten, de koreanska och indokinesiska problemen och Ålandsfrågan. Då kommunisterna är närvarande måste emellertid en belysning av dessa frågor genom föredrag och svar från utrikesministerns sida inskränkas till det menings- och värdelösa, och det är givet att Dagens Nyheter stannat vid den ståndpunkt som tidigare förklarats vara gemensam för regeringen och den demokratiska pressen. Man kan blott konstatera det förbluffande i att utrikesministern — i strid mot statsministerns förklaring — inbjuder kommunisterna och alltså synes vara av den mening att de tidningsmän som numera även av regeringen betecknas som representanter för den femte kolonnen är högre skattade som deltagare i presskonferenserna än demokratiska publicister.